

Oglas

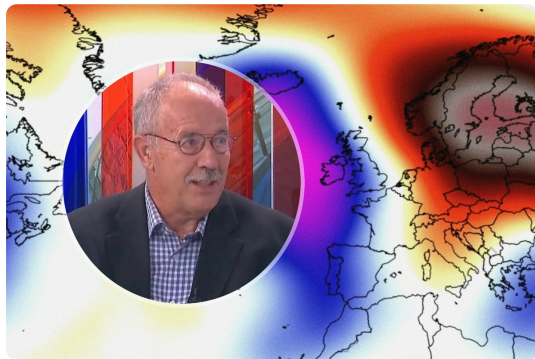

NAJNOVIJE VIJESTI SVIJET **SPORT** **VRIJEME** N1 TEMA REGIJA MAGAZIN N1 KOMENTAR

PIŠE METEOROLOG N1

El Niño: Gospodar svjetskog vremena koji mijenja i klimu Europe

 Bojan Lipovščak | 23. svi. 2026. 21:43 | **VRIJEME** | 0

Severe Weather Europe, N1

Portali su se raspisali o opasnoj pojavi, o nadolazećem atmosferskom armagedonu koji samo što nije uništio civilizaciju, potopio kontinente i vjetrovima opustošio gradove i polja. Krivac je El Niño - "dječak" ili "Mali Isus".

Podijeli

Oglas

Oglas

Oglas

O čemu se tu radi i prijeti li nam tako velika opasnost?

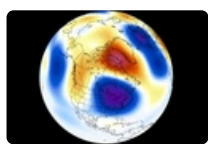
Svjetska meteorološka organizacija naziva pojavu El Niño – Southern Oscillation (ENSO), poznatiji kao El Niño, jednim od najsnažnijih prirodnih mehanizama razmjene topline između oceana i atmosfere na Zemlji.

Nastaje u tropskom dijelu Tihog oceana, a **djeluje planetarno** – od poplava u Južnoj Americi do suša u Australiji, pa sve do promjena vremena u Europi i na Balkanu.

Kada je otkriven i zašto se tako zove?

Prve zapise o neobično toplom moru i slabom ulovu riba uz obalu Perua ostavili su južnoamerički ribari u 17. stoljeću. Nazvali su pojavu "El Niño", što na španjolskom znači "dječak" ili "Mali Isus", jer se

pojava javlja oko Božića, pa je nazvana "El Niño de Navidad".

Stvara se najjači klimatski fenomen u povijesti: Što to znači za svijet?

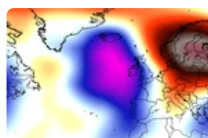
[KLIMATSKE...](#) | 12. svi.

Znanstveno objašnjenje čekalo je kraj 19. i početak 20. stoljeća. Britanski meteorolog Sir Gilbert Walker prvi je opisao **povezanost promjena atmosferskog tlaka** između istočnog i zapadnog Pacifika i nazvao ju Južna oscilacija, a norveško- američki klimatolog Jacob Bjerknes 1969. povezao je promjene tlaka zraka s promjenama temperature mora te objasnio vezu između oceana i atmosfere koja pokreće ENSO ciklus.

Kako nastaje El Niño?

U normalnim uvjetima cirkulacije atmosfere oko cijele Zemlje u ekvatorijalnom pojasu dominantni su istočni vjetrovi nazvani pasati. Pasati pušu na Pacifiku od istoka prema zapadu te od obala Južne Amerike preko ekvatorijalnog Pacifika guraju toplu površinsku vodu Pacifika prema Indoneziji i Australiji.

Uz obalu Perua tada iz dubine izranja hladna, hranjivim tvarima bogata voda – proces poznat kao uzdizanje ili "upwelling". Zbog **razlike tlaka zraka** između istočnog i zapadnog Pacifika pasati slabe ili se privremeno preokrenu. Topla voda tada se vraća prema istočnom Pacifiku, uz obale Južne Amerike, dok uzdizanje hladne vode slabi. Time se mijenja raspodjela topline u atmosferi, položaj mlaznih struja i cirkulacija zraka na globalnoj razini.

El Niño prijeti: Gotovo rekordne temperature mora dižu strahove od globalnog zatopljenja

KLIMATSKE... | 8. svi.

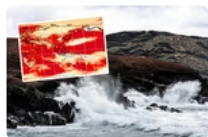
Ključni mehanizam El Niña i Bjerknesova povratna sprega

Ključni mehanizam nastajanja El Niño faze je međudjelovanje atmosfere i mora te razmjena topline između površinskog sloja oceana i zračne mase iznad oceana. Promjena režima vjetrova u atmosferi (vjetar puše

od višeg tlaka prema nižem) nastaje zbog formiranja polja visokog tlaka nad zapadnim Pacifikom (Indonezijom) i niskog tlaka nad istočnim Pacifikom uz obalu Amerike.

Istočni pasati slabe, a površina mora se zagrijava i mijenja temperaturu mora, što zatim povratno **utječe na atmosferske vjetrove** u pozitivnoj povratnoj sprezi. Slabljenje istočnih pasata dovodi do pomicanja toplih površinskih voda prema istoku i smanjenog izdizanja hladne vode (upwellinga) na ekvatoru. To zauzvrat uzrokuje višu temperaturu površine mora (poznatu kao El Niño), slabiju Walkerovu cirkulaciju (istočno- zapadnu cirkulaciju u atmosferi) i još slabije pasate.

Posljedica su promjene u rasporedu oborina, oluja, suša i temperatura na cijeloj Zemlji.

Vraća se El Niño!
Evo gdje se očekuju
poplave, a gdje
suše

VIJESTI | 24. tra.

Koliko traje i koliko se često javlja?

El Niño se javlja nepravilno, prosječno svakih dvije do sedam godina. Najčešće traje između devet i dvanaest mjeseci, ali pojedini događaji mogu potrajati i dulje od dvije godine. Između toplih faza El Niño i hladnih faza La Niña postoje i neutralna razdoblja bez izraženog utjecaja ENSO- sustava.

El Niño i vrijeme u svijetu

El Niño mijenja položaj i snagu mlaznih struja u atmosferi. U Sjevernoj Americi često donosi blaže zime u Kanadi i sjevernom dijelu SAD- a, dok jug SAD- a postaje kišoviti i skloniji poplavama. Istodobno se **manjuje aktivnost atlantskih uragana** zbog jačeg smicanja vjetra, dok se tropski cikloni češće razvijaju nad Pacifikom.

Utjecaj na Europu je složeniji i slabije izražen nego u Americi, ali statistički se tijekom jakih El Niño epizoda češće bilježe toplije zime i poremećaji u cirkulaciji nad Atlantikom. Prvi znakovi El Niño u Tihom oceanu obično se pojavljuju tijekom proljeća ili ljeta, ali se njegov glavni utjecaj na atmosferu razvija tek nekoliko mjeseci kasnije. Na

europsko vrijeme najčešće počinje djelovati tijekom kasne jeseni i zime, kada se promjene u tropskoj cirkulaciji prenose prema sjevernoj hemisferi.

Što je "Super El Niño" i hoće li opet donijeti nesnosne toplinske valove?

ZNANOST | 4. tra.

Na području Balkana i Hrvatske

El Niño nema uvijek jednak učinak, ali tijekom jačih epizoda često se povezuje s toplijim zimama od prosjeka, manjkom snijega u planinskim područjima te češćim prodorima vlažnog i toplijeg zraka sa Sredozemlja. Povećava se vjerojatnost intenzivnih oborina i olujnih ciklona nad Jadranom, dok ljetni mjeseci nakon snažnog El Niño mogu biti izrazito vrući i sušni. Utjecaj ENSO- a na Europu dodatno modificiraju Sjevernoatlantska oscilacija, stanje Atlantika i zagrijavanje Arktika, pa posljedice nisu uvijek identične.

Zašto bi ovogodišnji El Niño mogao biti jači?

Globalno zatopljenje osim zagrijavanja atmosfere povećava i količinu toplinske energije u oceanima, pa se stvaraju uvjeti za snažnije ENSO-epizode. Topliji ocean znači više raspoložive energije za razvoj ekstremno toplih anomalija u tropskom Pacifiku.

Trenutačno je odstupanje temperature površine mora Pacifika u ekvatorijalnom području na otvorenom moru od 1,2 do 1,9 °C, a uz obalu Južne Amerike, na mjestu rođenja El Niño faze, od 3,4 do 4,1 °C iznad višegodišnjeg srednjaka.

Satelitima, brodovima i automatskim plutačama mjerene temperature površine mora iznose od 25 °C uz obalu Amerike do 28 °C na otvorenom moru Pacifika oko ekvatora.

Upozorenje UN-a: Ekstremne vrućine dovele su prehrambene sustave "na rub"

SVIJET | 22. tra.

Na području Balkana i Hrvatske El Niño nema uvijek jednak učinak, ali tijekom jačih epizoda često se povezuje s toplijim zimama od prosjeka, manjkom snijega u planinskim područjima te češćim prodorima vlažnog i

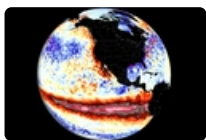
toplijeg zraka sa Sjeverozemlja.
Povećava se vjerojatnost
intenzivnih oborina i olujnih
ciklona nad Jadranom, dok ljetni
mjeseci nakon snažnog El Niño
mogu biti izrazito vrući i sušni.
Utjecaj ENSO- a na Europu
dodatno modificiraju
Sjevernoatlantska oscilacija,
stanje Atlantika i zagrijavanje
Arktika, pa posljedice nisu uvijek
identične.

Zašto bi ovogodišnji El Niño mogao biti jači?

Globalno zatopljenje osim
zagrijavanja atmosfere
povećava i **količinu toplinske
energije u oceanima**, pa se
stvaraju uvjeti za snažnije
ENSO- epizode. Topliji ocean
znači više raspoložive energije
za razvoj ekstremno toplih
anomalija u tropskom Pacifiku.

Trenutačno je odstupanje
temperature površine mora
Pacifika u ekvatorijalnom
području na otvorenom moru od
1,2 do 1,9 °C, a uz obalu Južne
Amerike, na mjestu rođenja El
Niño faze, od 3,4 do 4,1 °C iznad
višegodišnjeg srednjaka.

Satelitima, brodovima i automatskim plutačama mjerene temperature površine mora iznose od 25 °C uz obalu Amerike do 28 °C na otvorenom moru Pacifika oko ekvatora.

Dolazi velika globalna promjena vremena: Bilježi se snažno zagrijavanje ispod površine oceana

VRIJEME | 12. ožu.

Moguća jačina ovogodišnjeg ciklusa El Niño jest u činjenici da je temperatura zapadnog Pacifika za 2 do 3 °C viša od višegodišnjeg prosjeka, što osigurava dodatnu toplinsku energiju cijelom sustavu atmosfera–ocean. Do zagrijavanja zapadnog Pacifika došlo je **zbog dugotrajne faze La Niña**, tijekom koje se u zapadnom Pacifiku, između obale Japana i obala Amerike, akumulirala velika količina topline.

Kada je zabilježen najjači El Niño?

Prema povijesnim podacima, najintenzivniji poznati El Niño dogodio se između 1877. i 1878.

godine. Taj je događaj izazvao globalne suše, propast usjeva i glad, koja je, prema procjenama, odnijela desetke milijuna života širom svijeta.

Među najjačim El Niño-epizodama modernog doba izdvajaju se događaji 1982./83., 1997./98. i 2015./16. godine.

PROČITAJTE JOŠ

Turista gotovo nema, iznajmljivači, hotelijeri i ugostitelji hvataju se za glavu

[SVIJET](#) | 22. svi.

Nakon pravih ljetnih temperatura - promjena. Evo kad stižu pljuskovi...

[VRIJEME](#) | 22. svi.

Postavljene ogromne betonske konstrukcije, 800 metara od obale, kroz koje će se uvlačiti slana voda i proizvoditi 30 milijuna litara pitke vode dnevno

[EKONOMIJA](#) | 22. svi.

Vraćaju su se omražene sandale iz Jugoslavije, bit će hit ovog ljeta

[LIFESTYLE](#) | 22. svi.

Teme

[EL NINO](#)

[KLIMATSKI FENOMEN](#)